

Izhaja v Trstu vsak
= petek popoldne =
Uredništvo in upravništvo
nlica Boschetto št. 5. II. nad.
= Telefon št. 1570 =

Delavski List

Posamezna številka
= 6 vin. =
Inserati po dogovoru.
Naročnina za celo leto
4,20 K., pol leta 2,10 K.,
četrt leta 1,05 K. - Ino-
zemstvo več poština.

Glasi slovenskih socialistov na Primorskem.

Praznovanje prvega majnika.

Vedno lepši je prvi majnik; vedno lepše in imponantnejše ga delavstvo praznuje. V nepregledni verigi delavskih bojov, v vencu zmag od delavstva izvojevanih, blišči prvi majnik kot biser spominov, ki tvorijo za nas neusahljivi vir koprnenja po dosegi najvišjih ciljev velike socialistične ideje. In naš je prvi majnik, svobodno izvoljeni praznik je razredno zavednega delavstva. V njem je izražena moč in volja tlačanih, ki se hočejo dvigniti iz teme v življenje. V njem je izražena moč volje in ponos hrepenenja po najlepšem in najvišjem. Naj ga praznujejo z nami vsi naši zavedni in nezavedni nasprotniki. Saj je njihovo praznovanje sad moči in volje razredno zavednega delavstva. Prvi majnik ostane naš praznik in v zgodovini bo ostalo z debelimi črkami zapisano, da so zastopniki socialističnega delavstva, zbrani v Parizu leta 1889. izvolili dan prvega maja kot delavski praznik, kot mednarodni praznik dela.

Letos ga je praznovalo delavstvo dvajseti.

V Trstu.

Dan je bil krasen. Zdelo se je, kakor da se narava sama veseli dneva, ki si ga je delavstvo izbralo za svoj praznik. Že ob 6. uri zjutraj se je zbralo pred Delavskim domom veliko število delavstva. Ob pol sedmih je odkorakala od Delavskega doma godba socialistične mladine, obšla je glavnejše ulice mesta ter svirala delavske skladbe. Za godbo je korakalo pod tremi zastavami velika množica delavstva slovenskega, italijanskega in nemškega. In vedno večji je bil sprevod. Ob pol 10 je sprevod z godbo na čelu, ki je med tem narastel na ogromno množico, dospel na ex fondo Wildi, kjer je bil prostor določen za dopoldanske shode. Lepo je bilo letos zastopano slovensko delavstvo. Sodrugi trde, da ni bilo še na nobenem majniškem shodu zbranega toliko slovenskega delavstva kakor letos. Udeležba strani italijanskega delavstva je bila pa naravnost nepričakovano velika in tudi število nemških delavcev, ki so se zbrali okolu posebnega odra, je bilo častno. Točno ob pol enajstih stopi na oder okolu katerega so se zbrali slovenski delavci, sodr. **Fran Milost** ter v imenu političnega odbora jugoslov. soc. dem. stranke pozdravi navzoče ter otvori majniški shod.

Po kratkem in lepo izbranim nagovoru, podeli sodrug **Milost** besedo poročevalcu sodr. **Regentu**.

Od nekaj je za tržaške slovenske delavce prvi majnik dan veselja, dan praznovanja. In odkar ga praznujemo, smo bili vedno na današnji dan ponosni izraziti v praznovanju bratstvo in slogozdelavstvom drugih narodov. In dokler ne dosežemo uresničenja vseh socialističnih postulatov, dokler ne bo zavlada človeška družba, ga bomo praznovali še nadalje v protest zoper današnji družabni zistem, zoper krivice in ga bomo praznovali potem v imenu zmage resnice in življenja. Tudi danes, ko praznujemo prvi majnik dvajseti smo ponosni, da ga praznujemo v družbi z italijanskim in nemškim delavstvom. Dvajset let praznovanja prvega majnika je ob enem jubilej dvajsetletnega obrekovanja delavstva strani meščanskih strank. Posebno se veselimo delavci letošnjega prvega majnika, ki ga praznujemo v imenu miru, ki je vsled pritiska delavstva zmagal nad vojno nevarnostjo, ki je bila nalašč uprizorjena v svrhu interesov, ki niso delavski marveč protidelavski, protiljudski. In tu je govornik opisal natančno vzroke iz katerih je nastala nevarnost vojne, ter vse faze nevarnosti do zmage miru. Hotelo se je za domovino pretakati kri, zato ker ne bi bila tekla kri tistih, ki so vojno hoteli imeti. Hotelo se je boj za domovino, zato ker se je hotelo povečati domovino interesov avstrijskega veleposestva. Nato je govoril o delu socialističnih poslancev v parlamentu, o social-

nem zavarovanju, ki ga delavstvo hoče imeti o splošni enaki volilni pravici za možke in ženske v državnem in deželni zborih ter mestnih svetih. Nadalje je omenil prihodnje deželnozbornske volitve v mestni svet odnosno deželni zbor tržaški, ki se bodo vršile kmalu in pri katerih bodo nastopili tržaški slovenski in italijanski delavci samostojno in skupno. Ako bodo delavci pri teh volitvah složni, bomo prihodnji prvi majnik praznovali z zadovoljstvom, da je delavstvo zastopano tudi v mestnem svetu.

Sodr. **Milost** je govoril o narodnem sovražstvu, ki ga meščanje vseh narodov skušajo vedno bolj vneti med delavstvom. Delavstvo nima povoda sovražiti se in ves interese ljubiti se. Saj so trpinčeni delavci vseh narodov. V boli so enaki delavci, naj bodo tudi v boju složni. Še veliko je nezavednega delavstva, kapitalizem in narodnjaštvo hoče izrabljati to nevednost v boju zoper upravičene zahteve zavednega delavstva.

Med tem sta pa italijanskemu shodu, kateremu je predsedoval sodr. **Calligaris**, govorila sodr. **Pittoni** in **Chiussi**. Nemškim delavcem je pa govorila ruska sodruginja **Balabanov**. Ob pol dvanajstih so bili vsi trije shodi zaključeni in je zbrano delavstvo v ogromnem sprevodu za tremi rdečimi zastavami šlo pred delavski dom, kjer se je mirno razšlo.

Popoldne ob 3. se je zbralo pred Delavskim domom nad 3000 delavcev, ki so z godbo in mandolinističnim zborom na čelu in pod rdečimi zastavami odkorakali zopet na ex fondo Wildi kjer se je vršila dopoldanska veselica. Ob 5. uri je bilo na ogromnem prostoru zbranih nad 10.000 delavcev, ki so se zabavali ob sviranju godbe in prepevanju slovenskih, laških in nemških pesmi. Veselica je trajala živahno v splošno zadovoljnost, do 8. ure zvečer.

V Sv. Križu pri Trstu.

Vas izgleda praznično. Ne dela se nikjer. Delavci v kamnolomih so popolnoma ustavili delo. Celo kmetje so doma, praznično oblečeni. Zjutraj je nad 100 sodrugov z godbo na čelu korakalo po vaških ulicah. Popoldne ob 3. in pol se je vršil na vrtu gostilne Marka Tenceta, ki je bil okrašen z rdečimi zastavami shod, na katerem je poročal o pomenu prvega majnika sodr. **Regent**. Shoda se je udeležilo preko 300 oseb. Po shodu se je vršila ob sviranju domače godbe in petju delavskih pesmi lepa delavska veselica, ki je trajala pozno v noč. Splošno mnenje je, da se v Križu prvi majnik še nikdar ni tako lepo praznoval. Delavci se posebno vesele tega dneva. Pred letom je domači župnik Furlan izjavil, da bi dobra metla v par dneh pometla tistih par socialistov v Križu. No, gospod Furlan ni menda tista dobra metla.

Število zavednega delavstva v Križu je narastlo in ravno prvi majnik je pokazal njihovo moč in voljo do napredka in življenja.

V Gorici.

Prvi majnik je praznovalo letos v prvič organizirano slovensko delavstvo na Goriškem po že napovedanem vspredu. Do sadaj je bilo praznovanje prvega majnika naloga italijanske organizacije, ki je povabila s plakati delavce iz mesta in okolice na soudeležbo. Letos v prvič ste obe organizaciji, italijanska in slovenska, združeni v posebnem odseku priredili praznovanje prvega majnika za italijansko in slovensko socialnodemokracijo na Goriškem.

Udeležba je bila skromna, dasi večja nego prejšnja leta. Razlika je bila v tem, da je bilo na javnem shodu prejšnja leta največ radovednežev, sprevoda pa se je slučajno udeležil, kogar je mikalo. Letos so se udeležili sprevoda organizirani sodrugi in v pretežni večini slovenski sodrugi.

Mesto na Dunaj poklicanega sodruga **Pagninija** je govoril sodrug **Piazza** in

mesto sodruga **Tuma**, ki je nenadoma ohripel, pa je govoril sodrug **Et. Kristan**, ki se ga je bilo poklicalo brzozavno iz Ljubljane. Sodrugi **Etbin Kristan** je bil živahno aklamiran. Vsi udeležniki sprevoda so nosili znamenja, izdana od centralnega odbora na Dunaju, katerih se je vsega skupaj za Goriško nabavilo 1250. Na veseličnem prostoru se je izdalo vstopnic blizu 1400. Tudi veselica je bila lepa, dasi priprosta. Posebno nas je veselil napredek pevskega zbora podgorskega, izmed katerega se je odlikoval lepi čisti bariton sodr. **Fabrisa**. Žal da Solkanci niso nastopili, kakor se je splošno pričakovalo. Nekoliko je kratilo prijaznost popoldanske veselice, na kateri je prevladovala večinoma goriška okolica, da se je od slovenske strani ni udeležil ženski svet. Naloga sodrugov bode, da vzbude tudi zanimanje delavk, kakor tudi žen za delavsko gibanje in delavske veselice.

Jako značilno je, da se letošnjega shoda na javnem trgu Piazza Ginastica mestno občinstvo laško skoraj ni prav nič udeležilo. Če biti dobro znamenje za naprej, da se stranka primerno loči od meščanskih strank in postane odslej bolj samosvoja, bolj brez ozira na druge. Da je bilo vse polno radovednega občinstva, koder je šel sprevod, se pri naših razmerah samo po sebi razume. Radovednost je ena ne posebno lepih lastnosti Goričanov, bodisi italijanske, bodisi slovenske narodnosti. V meščanskih in splošnih masah v Gorici je vidno socijalizem malo umljen, že najvini, radovedni obrazi nabranega občinstva po ulicah kažejo, da jim je ves sprevod socijalistov prvega majnika nepojten.

Sodrugi **Etbin Kristan** je jako lepo govoril o splošnem pomenu socijalizma in o nastopu stranke na praznik prvega majnika. Poudarjal je, da je sicer res, da se človeštvo razvija, da je vedno bolj in bolj zavlada zemlja in prirodne sile, da je pa še vedno res, da je človek suženj na zemlji, suženj kapitalizma, in ne le delavec, marveč tudi general in minister v blesteči uniformi se morajo klanjati bogu kapitalizma. Vstajajoče delavstvo je edini faktor, ki je začutil moč, vreči od sebe verige kapitalizma in zato je vstajanje pomladanske prirode tudi simbol svobode delavstva. Mimogrede se je taknil, da sicer Gorica ne kaže posebno naprednega lica, saj se mora priznavati, da je Goriška »dežela lenobe« in da je ravno zato naloga delavstva na Goriškem težja pa tudi važnejša. Dvigati v goriškem delavstvu pogum in zavest bodi prava naloga organizacij in v tem vzgojevalnem delu leži jamstvo boljše bodočnosti.

Prepričani smo, da pojdejo sodrugi na Goriškem po tej prvi vspeli slavnosti prvega maja z večjo vnemo na delo in da posebno v strokovni združitvi v kratkem pokažejo vzgojevalno, gospodarsko in politično važnost socijalizma.

Nabrežina.

Tudi pri nas se še nikdar ni tako dostojno praznovalo prvega majnika kakor letos. Vas kaže popolnoma praznično sliko. Delo je ustavljeno popolnoma. Le nek mežnar je prisilil dva delavca na delo. Sram ju bode. Zjutraj že na vse zgodaj je napravila domača godba budnico po vasi, svirajoče delavske himne. Popoldne ob 4. je svirala godba pod vodstvom kapelnika **Majcena**, na trgu pred cerkvijo, delavske pesmi in druge izbrane komade. Ob 5. je bilo na trgu zbranih nad 300 delavcev, ko je otvoril majski shod sodrug **Marica**. O pomenu praznovanja je poročal sodr. **Regent**. Drugi je govoril za klesarje sodr. **Marica**. Za železničarje sodr. **Mozetič** in v italijanskem jeziku sodr. **Marchioli**. Ko je govoril še sodr. **Regent** in je godba zasvirala delavski pozdrav je sodr. **Marica** zaključil shod in se je potem na trgu nadaljevala prijetna domača zabava.

V vipavski dolini.

Kmetje iz Dobravelj, Sv. Križa v Vipavi Škrilj, Brji itd. so zapustili letos prvokrat obdelovanje zemlje, se oblekli praznično in

se zbrali na shod, da dostojno praznujejo prvi majnik. Popoldne so se zbrali v Dobraveljah na postaji ter čakali na poročevalca sodr. **Milosta** iz Trsta. Potem so napravili obhod do Sv. Križa pri Cesti. Tu se je v gostilni pri postaji vršil shod. — Sodr. **Milost** je poročal o pomenu, ki ga ima za delavsko ljudstvo prvi majnik, ter je bil ob koncu govora burno aklamiran. Nekega narodnjakarja, ki je na shodu žalil ter obrekoval, so kmetje postavili na cesto. Bil je to prvokrat na Vipavskem lep agitacijski dan, ki bo imel za razvoj socializma dobre posledice.

V Pulju.

Pri nas se je praznovalo prvi majnik izredno lepo in dostojno. Toliko zjutraj kakor popoldne je bila udeležba na shodih in veselici velikanska strani delavcev vseh narodnosti. Zjutraj ob 10 uri se je vršil prvi shod v veliki dvorani v Arco Romano, ki je bila natlačena do zadnjega kotička. Shod je otvoril sodr. **Petejan**. Za predsednika je bil izvoljen sodr. **Perkovič**. Prvi je poročal sodr. **Petejan**. V dolgem in jedratem govoru je raztolmačil pomen praznovanja prvega majnika. Zlasti je tolmačil lepo še letošnji posebni pomen, ki ga delavstvo praznuje v manifestiranju za mir in dosego socialnega zavarovanja. Za tem je govoril v italijanskem sodr. **Lirussi** in še sodr. **Jelčić**. Na to so se delavci razšli ob velikem navdušenju.

Popoldne se je vršil drugi shod v gledišču Politeama Ciscutti. Na tem shodu je poročal državni poslanec sodr. **Ellenbogen** iz Dunaja, o pomenu prvega majnika ter govoril o avstrijski notranji in zunanji politiki. Nemški govor sodr. **Ellenboga** je prestavil v italijansko sodr. **Cerniutz** iz Trsta. Po shodu se je vršil obhod po mestu z godbo in rdečo zastavo na čelu. Zvečer je bila na velikem vrtu v Arco Romano prijetna delavska zabava, ki je ob ogromni udeležbi trajala pozno v noč.

Labinj.

Pri nas smo praznovali prvi majnik kar najimponantnejše. Delo je počivalo povsod na polju in v rudnikih. Na tisoče je bilo delavstva, ki so iz bližnjih vasi prišli v mesto na shod, da skupno z mestnimi tovariši praznujejo ta svoj dan. Ob 10. uri zjutraj je bil obhod po mestu z godbo na čelu. Ob 11. uri je bil shod v občinski dvorani, ki je bila natlačena. Prvi je poročal na shodu sodr. **Haramina** iz Pulja, druga pa sodruginja **Delich** iz Reke. Ob dveh je bil izlet na Vines katerega se je udeležilo več tisoč delavcev. Zopet je bil v Vinesu shod, kjer sta govorila sodr. **Haramina** v hrvaškem, sodruginja **Delich** pa v italijanskem jeziku. Nato se je vršila veselica, ki je trajala pozno v noč. Tako smo še enkrat pokazali, da se grozno moti, kdor misli, da je pri nas socializem umrl.

V Bertokah pri Kopru.

se je na dan prvega majnika otvoril ljudski dom s shodom, na katerem je pred veliko množico govoril sodrug **Vinko Kermolj** iz Trsta o pomenu prvega majnika in o delavski organizaciji. Nastopil je tudi neki učitelj, ki je izkušal v narodnjaškem zmislu polemizirati, a ni imel sreče.

Spljet.

Letos smo imeli na dan prvega majnika pri nas sodruga **Korača** iz Zigreba, ki je poročal na velikem tuk. majniškem shodu, ki se je vršil na velikem trgu ob morju in katerega se je udeležilo preko 2000 oseb, ki so Korača burno pozdravljali.

Drugod.

povsod se je lepo obneslo praznovanje prvega majnika. Po vsej Istri, Dalmaciji, Kranjskem i. t. d. Povsod so delavci na najlepši način proslavili dvajsetletnico praznovanja svojega dneva.

LIKARICA
JULIJA POLLAK
 TRST
 ulica Sette Fontane št. 5. I. nad.
 Priporoča se sodrugom.
 = Delo fino in točno. =
 Postrežba na dom.

Nova klobučarnica
GIORGIO DE LUISA
 predkratkim otvorjena
v ul. Barriera Vecchia št. 2
 Velika zbirka najnovjših klobukov in
 kap vsakih oblik iz najboljših tovarn.
Cene zelo nizke.

JAVEN PLES
 priredijo sodrugi
v Šempolaju
 dne 20 t. m. na dvorišču
Jvana Kozmina
 Sviralabo vrla godba iz Sv. Križa.
 K obilni udeležbi vabi
 ODBOR.

Delavci! Sodrugi! Somišljeniki!
 Naročajte „**Delavski List**“
 in širite

1000 ducatov izgotovljenih zarobljenih.
 prve vrste
platnenih rjuh brez šiva.

Široke so 150 cm. dolge pa 2 in 25 cm.

Platno čisto izdelano iz najfinejših lanenih niti. Uporabi se lahko za najfinejšo rabo. Zaradi reducirane produkcije prodajam to

po 2 kroni in 80 vin. komad.

Pošlje se po povzetju najmanj 6 komadav.

Cenjenim odjemalcev pa naznanjam da imam na razpolago še približno 4000 metrov najfinejših, dobro ohranjenih

rumburških platnenih odrezkov

brez vsakih napak.

Od 6 do 12 metrov dolge prodajam po 50 vin. meter

» 12 » 18 » » 55 » »

Jamčim popolnoma tudi takrat za trajnost in trpežnost.

Dokler imam to v. skladu se pošilja samo v zavojih po 5 kg. (približno 40 do 45 metrov) po povzetju.

Pozor. Ako blago ni po volji, vrnem takoj denar. Nakupi se tedaj brez rizike!

S. Stein - Tkalnica platna - Nahod na Češkem.

FRATELLI PAGANI

TRST. Ulica Acquedotto št. 6.

Velika zbirka igrač, okraskov, parfumarij, mila, ovratnikov, zapestnikov,

kravat, i. t. d.

KAROL GERBEC
 BRIVEC v ulici delle Acque št. 17.

Enotni mesečni tarif. Šterilna svetilka Long.
 Zbirka parfumarij in mila.

Slovani! Podpirajte edino Slovani!

Slovansko knjigarno in papirnico

Josipa Gorenjca, Trst, ul. Valdirivo 40

KAVARNA UNIONE = TRST =
 Ulica Caserma
 = in ulica =
 Torre Bianca.

Napitnina je odpravljena.
 Velika zbirka političnih in leposlovnih revij
 in časnikov v vseh jezikih.

Skladišče

ameriških mrežic in aparatov
 za električno in plinovo luč
E. WÖFLER - TRST

ulica delle Acque št. 20.

Knjigoveznica
PIPPAN & BORTUZZO

ul. Valdirivo št. 19. II. nad.

Izdeluje najfinejša in
 tržna dela po zelo nizki
 ceni.

Pozor! V novem skladišču
 vina in likerjev

Blizu kinematografa Eden

ul. Madonnina št. 11, se prodaja
 različna vina prve vrste in po naj-
 nižjih cenah.

Refosk . . po 56 vin. liter

Moskat . . po 72 vin. liter

Istrsko . . po 48 vin. liter

Razen tega ima na razpolago še
 veliko zbirko belih namiznih in de-
 zertnih vin, likerjev, i. t. d.

Pošilja franko na dom
 Vzorec na okus brezplačno

2000 kron se da onemu, ki bi našel da je
 moje vino ponarejeno.

Skladišče vina in likerjev
 TRST, ul. Madonnina št. 11.

Čitajte „**Delavski List**“.

Gostilna „Casa del Popolo“

(Zadrúžna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Caterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljena.

Cene zmerne.

Shajališče zunanjih sodrugov.

Kmečka delavska gospodarska zadruga

v Dobravljah na Goriškem

Registrovana zadruga z omejeno zavezo.
 USTANOVLJENA LETA 1908.

Podpisano se tem potom zahvaljuje
 dosedanjim vinskim odjemalcem, posebno
 občenemu konsumnemu društvu v Ljubljani
 delavskemu konsumu v Idriji, zasebnikom
 v Mirnu in drugod.

To priliko pa uporabi, da priporoča ve-
 liko množino svojega še neprodanega vipav-
 skega naravnega vina iz lastnih kleti zdru-
 ženih kmetov iz Dobravelj, Skrilj, Brji,
 Šmarji, Rihenberga, Kamuja in bližnjih
 vasi, vsem svojim dosedanjim in novim
 odjemalcem po Kranjskem, Primorskem,
 Štajerskem, Koroškem in drugod.

Pošilja se od 56 litrov naprej po jako
 zmernih cenah.

ZADRUŽNO VODSTVO.